

בש"פ 879/17 - פלוני נ' מדינת ישראל

פלילי - שיקולי ענישה

פלילי - כללי

var MareMakom = "בשפ 879/17 - פלוני נ' מדינת ישראל, תק-על 2017(1), 6323(06/02/2017)";
{p.IDHidden{display:none

בבית המשפט העליון

בש"פ 879/17

לפני:

העורר:

כבוד השופט ס' ג'ובראן
פלוני

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט לנוער בבית
המשפט המחוזי בנצרת מיום 23.1.2017 במ"ת
20629-12-16 שניתנה על ידי כבוד השופט ח'
סבאג

ו' בשבט התשע"ז (2.2.2017)
עו"ד ראפי מסאלחה

תאריך הישיבה:
בשם העורר:

עו"ד איתמר גלבפיש

בשם המשיבה:

החלטה

1. לפני ערר בהתאם לסעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטתו של בית המשפט לנוער בבית המשפט המחוזי
בנצרת (השופט ח' סבאג) במ"ת 20629-12-16, מיום 23.1.2017, במסגרתה הוחלט על מעצרו של
העורר עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

רקע עובדתי רלוונטי

2. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של רצח, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); נשיאת נשק, לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין; החזקת נשק, לפי סעיף 144 לחוק העונשין; יריות באיזור מגורים, לפי סעיף 340א לחוק העונשין; היזק בזדון לרכב, לפי סעיף 413ה לחוק העונשין. על פי עובדות כתב האישום, העורר התגורר יחד עם אמו ואחיו בקומה התחתונה בבית אביה של אימו בכפר כנא (להלן: הבית). ענאן אסמאעיל חכרוש ז"ל (להלן: המנוח), בן דודה של אימו של העורר, התגורר אף הוא באותה שכונה. המנוח היה חשמלאי במקצועו ונהג לעזור לאימו של העורר, בין היתר בכך שביצע עבור המשפחה עבודות חשמל ללא תמורה. ביום 19.11.2016 המנוח הגיע לבית על מנת להתקין מונה לדוד החשמל, ולאחר שהתקינו, בסיועו של העורר, פנה לאסוף את בתו מביתם. בשלב כלשהו, ומסיבה שאינה ידוע למשיבה, גמלה בליבו של העורר ההחלטה להמית את המנוח, ולצורך כך העורר הצטייד באקדח אותו החזיק ללא רישיון. משיצא המנוח את הבית ברכבו, העורר ארב לו במטע זיתים הסמוך לבית וירה לעברו שלוש יריות באמצעות האקדח, עת חלף על פניו ברכבו. אחת היריות פגעה בחלק האחורי של ראשו של המנוח וגרמה למותו בו במקום. העורר נמלט רגלית מן המקום והסתיר את האקדח. לאחר כשעה וחצי, במהלכה הסתובב באיזור כפר כנא, העורר התקשר לאימו, אשר אספה אותו ברכבה אל זירת הרצח, שם העמיד פנים כי הוא אחד מעוברי האורח שנקלעו למקום.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטתו מיום 23.1.2017 בית המשפט המחוזי (השופט ח' סבאג) קבע כי קיימות ראיות לכאורה טובות להוכחת אשמתו של העורר. בתוך כך, התייחס בית המשפט לעדותו של עלי ענתבאוי (להלן: עלי), אשר מסר כי ראה בחור לבוש בקפוצ'ון שחור מחזיק אקדח במטע הזיתים הסמוך למקום הירי; וכי אותו אדם נעמד מאחורי חומת בלוקים, לאחר מכן ראה רכב נוסע לכיוון המטע, אזי שמע 3 יריות ולאחריהן ראה את האיש בקפוצ'ון רץ החוצה ממטע הזיתים ונעלם בין הבתים. עדותו של עלי בנוגע לנתיב הבריחה ולקפוצ'ון השחור עולה בקנה אחד עם שחזור הרצח שערכה המשטרה איתו, עם עדותו של עד נוסף, וכן עם סרטוני מצלמות האבטחה המכסות את מטע הזיתים. מצלמת אבטחה נוספת זיהתה את אותו האדם בורח בין הבתים אליהם נס האדם המתואר כדקה לאחר הירי. בית המשפט ציין כי מצלמות אבטחה רבות קושרות בין האדם בקפוצ'ון השחור לבין העורר, זאת על סמך הדמיון הרב במבנה הגוף, הלבוש של הדמות וכן על סמך עדים רבים שזיהו בוודאות את העורר לאורך נתיב הבריחה על בסיס הצילומים.

יתרה מזאת, בית המשפט המחוזי ציין כי שלושה תרמילים אשר נתפסו בזירת האירוע, וכן שרידי ירי שהופקו ממכנסיו של העורר וממושב הרכב שבו הסיעה אותו אמו לביתו – מהווים גם הם ראיות לכאורה התומכות בגרסת המשיבה. ראיות אלו מתחזקות נוכח העובדה שהעורר הכחיש בחקירתו כי השתמש בנשק או כי נעשה שימוש בנשק בקרבתו. בנוסף, בית המשפט מצא את גרסתו של העורר, הוא זה שמופיע בסרטונים מפני שהוא רץ לחפש אחר היורה, כלא כמהימנה. על יסוד האמור, וחרף

העובדה שהמשיבה לא הצביעה על מניע למעשים, קבע בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות נסיבתיות בעוצמה חזקה הקושרות את העורר לביצוע המעשים.

4. משקבע בית המשפט כי קיימות ראיות לכאורה, המשיך וקבע כי מעשיו של העורר מקימים חזקת מסוכנות סטטוטורית. לאחר מכן, בחן בית המשפט המחוזי את אפשרות חלופת המעצר. בתוך כך התייחס בית המשפט למסוכנות הנשקפת מהעורר נוכח חומרת העבירה והנסיבות - ביצוע רצח לאור יום של אדם שסייע למשפחתו - וקבע כי בעניינו כל חלופת מעצר לא תיסקון. עוד צוין כי כלי הרצח טרם נמצא, דבר שעלול להגביר את מסוכנות העורר. בית המשפט המחוזי התייחס לקטניותו של העורר ולעובדה שהוא נעדר עבר פלילי, אך קבע כי הצורך להגן על שלום הציבור גוברים על חירותו של הקטין. נוכח הדברים, וחרף המלצת שירות המבחן להורות על מעצר באיזוק אלקטרוני - הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

הערר

5. העורר טוען בעררו כי בית המשפט המחוזי שגה בקבעו כי קיימת תשתית ראייתית לכאורה נגדו. ראשית, העורר גורס כי לא קיימות כל ראיות פורנזיות בתיק החקירה. עוד מציין העורר, כי לא ניתן לזהות שהוא האדם המופיע בסרטוני מצלמות האבטחה; כי עלי ראה דמות של יורה אך לא זיהה את העורר כאותו אדם; כי אין זה סביר שנמצאו על מכנסיו רק 5 חלקיקים של שרידי ירי וכי היה הסבר סביר להימצאותם; כי לא היה כל מניע לביצוע העבירה וכי הקשר בין העורר למנוח היה טוב. העורר חוזר ומדגיש כי הוא מכחיש את המעשים המיוחסים לו וכי יש להתחשב בהיותו קטין ובהיעדר עבר פלילי. עוד טוען העורר כי ניתן להפיג את מסוכנותו באמצעות חלופת מעצר אלקטרונית המשלבת פיקוח.

6. המשיבה, מצדה, טענה כי מחומר החקירה הקיים בידה עולה תשתית ראייתית לכאורית חזקה נגד העורר. לגישתה, ניתן לקבוע זאת אף בהעדר ראיה פורנזית ישירה המקשרת את העורר לביצוע הרצח, ובשלב זה די בראיות נסיבתיות. לעמדת המשיבה, לא עלה בידי העורר לסתור את הראיות הקיימות נגדו, והסבריו נמצאו על ידי בית המשפט המחוזי כלא משכנעים ולא אמינים, ואף סותרים את ממצאי החקירה. כך, נטען כי הסברו של העורר לכך שאימו מסרה בשיחה עם גיסתה כי העורר רצח את המנוח - לפיו שמעה זאת משמועות בכפר - אינו אמין ומתחמק. לעמדת המשיבה, מעשיו של העורר מקימים חזקת מסוכנות ועילת מעצר סטטוטורית וכי בדין קבע בית המשפט המחוזי כי חלופת מעצר לא תיסקון בעניינו.

דין והכרעה

7. לאחר שעיינתי בהודעת הערר, בהחלטת בית המשפט המחוזי ובחומר החקירה, ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים בפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות, כפי שיפורט להלן.

8. עיקרו של הערר מופנה כלפי שאלת קיומן של ראיות לכאורה נגד העורר. כידוע, בית המשפט לא יורה על מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים נגדו, ובלבד אם נמצא כי עומדות נגדו ראיות לכאורה להוכחת אשמתו. במסגרת בחינת קיומן של ראיות לכאורה, על בית המשפט ליתן דעתו לפוטנציאל ההרשעה הגלום בחומר החקירה, וזאת בהתחשב בכך שעסקין בראיות גולמיות שטרם עברו את "כור ההיתוך" של ההליך הפלילי (ראו: בש"פ 9896/16 מחיסן נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (10.1.2017); בש"פ 4427/15 מסיקה נ' מדינת ישראל, בפסקה 16 (8.7.2015); בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133, 147-148 (1998)). ודוק, בשלב זה הבחינה הראייתית המתבצעת על ידי בית המשפט אינה בדיקה טכנית בלבד, ועליו ליתן דעתו גם לעוצמתן הלכאורית של הראיות שבפניו (ראו: בש"פ 4513/16 דומראני נ' מדינת ישראל, בפסקה 28 (22.6.2016)).

9. בענייננו, בית המשפט המחוזי בחן את הראיות הנסיבתיות הקיימות בתיק, ונתן דעתו לטענותיו של העורר בדבר חולשתן ולהסבריו לממצאי החקירה, אולם מצא כי בשלב זה די בתשתית הראייתית הלכאורית שהועמדה לנגד עיניו כדי לבסס את אשמתו של העורר במיוחס לו. קביעה זו מקובלת עליי ולא מצאתי מקום להתערב בה. כידוע, אין מניעה מלהורות על מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים על בסיס קיומן של ראיות נסיבתיות בלבד, ובלבד שבית המשפט בחן האם ראיות לכאוריות אלה הן בעלות עוצמה כזו המובילה למסקנה לכאורית ברורה בדבר סיכוי סביר להרשעה, או שמא קיים הסבר חלופי הגיוני שעשוי להתקבל בסופו של ההליך הפלילי (ראו: בש"פ 8311/13 אברמוב נ' מדינת ישראל, בפסקה 21 (19.12.2013)). כפי שיפורט להלן, בחומר הראיות שהוצג בפניי קיימות ראיות נסיבתיות לכאוריות שצירופן יחד עולה כדי תשתית ראייתית לכאורית, המספיקה לביסוס אשמתו של העורר בשלב זה, ואין בהסבריו של העורר כדי לפגוע בתשתית זו (ראו: בש"פ 7444/14 אלטורי נ' מדינת ישראל, בפסקה יח (17.11.2014)).

אמנם, לא קיים בחומר הראיות ממצא אשר מקשר את העורר לאירוע באופן ישיר, אולם מכלול הנסיבות – ובעיקר הצילומים ממצלמות האבטחה בהן נראית דמות לבושה קפוצ'ון שחור ומכנסיים בהירים, אשר מאוחר יותר זוהתה על ידי עדים רבים כדמותו של העורר – מובילות למסקנה כי בשלב זה ניתן לקבוע כי די בראיות אלה כדי לבסס את אשמתו של העורר. טענתו של העורר, לפיה שמע את הירי ודלק אחרי היורה, אולם התעייף במהרה והסתובב ברחבי כפר כנא במשך כשעה וחצי, נראית לי חסרת בסיס והיגיון. ברי כי אדם השומע ירי יחשוש מלצאת את ביתו, לא כל שכן לתור אחר היורה החמוש; ומכל מקום אין בפיו של העורר כל הסבר לכך שהסתובב ברחבי הכפר משך שעה וחצי. לכך מצטרפת עדותו של בעל האטליז, בו נצפה העורר כ-50 דקות לאחר לירי, אשר תיאר כי כששאל את העורר אם שמע על הרצח, השיב לו האחרון כי לא יודע במה מדובר. והרי אם אכן יצא העורר מביתו כדי לברר מיהו היורה, כלום היה עליו להשיב לבעל האטליז את אשר ידוע לו? לא עלה בידי העורר

ליישב סתירה זו בין התנהלותו. אשר לשיחת הטלפון בין אימו של העורר לגיסתה, בה נשמעת האם בוכה ואומרת כי העורר רצח את המנוח, העורר גרס כי האם הסיקה זאת משמועות שהגיעו לאוזניה. ואולם, שיחת הטלפון התקיימה בשעה 10:25:26, כעולה מחומר החקירה, כ-5 דקות בלבד לאחר ביצוע הירי. מסופקני כי תוך 5 דקות - טרם הוברר מצבו של המנוח ובהעדר עדי ראיה לאירוע הירי - הגיעו לאוזניה של האם, אשר שהתה באותה עת בביתה, שמועות כי בנה הוא שרצח את המנוח. אשר להימצאות שרידי ירי על בגדיו, העורר מטעים כי כמות השרידים שנמצאה היא מעטה מדי ביחס לירי שבוצע. אולם טענה זו אינה מעלה ואינה מורידה ומקומה להתברר במסגרת ההליך העיקרי. וממילא העורר לא הצליח לספק הסבר חלופי המתקבל על הדעת להימצאות שרידים אלו על בגדיו, על אחת כמה וכמה בהינתן הצהרתו והצהרת אחיו כי מעולם לא באו במגע עם נשק. על כן, מצאתי כי נגד העורר קיימות די והותר ראיות לכאורה שטמון בהן פוטנציאל סביר להרשעתו במיוחס לו, על אף שעסקין בראיות נסיבתיות (ראו והשוו: בש"פ 433/17 אונגר נ' מדינת ישראל (24.1.2017)). יוער כי אמנם לא נעלמה מעיני העובדה שהמשיבה לא הצביעה על מניע מסוים למעשיו של העורר, אולם אין בכך כדי לשנות מהמסקנה בדבר קיומן של ראיות לכאורה. כידוע, המניע, או העדרו, עשויים להוות ראיה נסיבתית שעוצמתה משתנה בהתאם לנסיבות המקרה (ראו והשוו: ע"פ 7253/14 פינקלשטיין נ' מדינת ישראל, בפסקה 51 (16.11.2015)), ובענייננו לא מצאתי כי העדר מניע, כשלעצמו, גורע מעוצמת התשתית הראייתית הלכאורית.

10. אשר לשאלת חלופת המעצר. צדק בית המשפט המחוזי בקבעו כי מעשיו של העורר מקימים חזקת מסוכנות לאור חומרתם הרבה. אמנם, שירות המבחן המליץ על שחרורו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני בבית סביו, אולם כידוע בית המשפט אינו מחויב להמלצתו של שירות המבחן, אלא עליו ליתן דעתו למכלול האינטרסים (ראו: בש"פ 786/17 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (1.2.2017)). בחנתי את החלטת בית המשפט המחוזי בהקשר זה ולא מצאתי כי נפל בה פגם המצדיק התערבות.

11. סוף דבר, הערר נדחה.

ניתנה היום, י' בשבט התשע"ז (6.2.2017).

ש ו פ ט